

T

A Szeged–Csanádi Egyházmegye magazinja

Toronyirány

INGYENES

XIII. évfolyam, 2. szám
2021. április 8.

**...akit
érettünk
keresztre
feszítettek**

Nagyböjti keresztút a szemináriumban

A szeminárium papnövendékei és az előjárók minden pénteken közösen imádkozzák a keresztutat. Elmélkedésekkel minden péntekre két-két növendék készül, a keresztút imádságát pedig Ft. Veréb László spirituális vezeti.

Szent József ünnepe

A Ferenc pápa által meghirdetett Szent József-évben a szeminárium közössége kilenceddel és ünnepi szentmisével kérte Szent József közbenjárását.

Március 19-én este, a liturgiát követően került sor Kovács József rektor köszöntésére is.

Toronyirány

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

Megjelenik: évente nyolcszor

Kiadja: **Gerhardus Média Központ Kft.**
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.

Felelős kiadó: **dr. Kiss-Rigó László**,
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke

Felelős szerkesztő: **dr. Antal Zsolt**

Lapmenedzser: **Orosz László**

Nyomdai előkészítés: **WellCom Stúdió**

Nyomtatás: **Magyar Közlöny
Lap- és Könyvkiadó Kft.**

Eng. szám: **163/0819/2/2009**

A szerkesztőség elérhetőségei:

gerhardusmedia@gmail.com

+36 20 586 0102

A kéziratok rövidítésének jogát fenntartjuk.

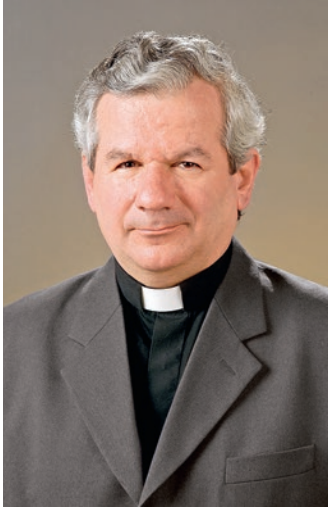
BORÍTÓFOTÓ FORRÁS: ADOBE STOCK

Farsangi disznóvágás

Február 13-án, szombaton disznóvágás volt Domaszék-Zöldfáson. A hagyománnyá vált farsangi esemény – melyet a szeminárium minden évben megszervez – nagyon jó hangulatban telt. Idén is Nagy Róbert atya volt segítségünkre, de minden kispap kivette a részét a munkából. Bár a napközbeni mínuszok megpróbálták a csapatot, az általuk készített húsleves, pörköltet, fánkot, illetve hurka-kolbászt örömmel, jóízűen és megérdemelten fogyasztották el.

Tisztelt Olvasók, Kedves Testvérek!

Néhány hete március utolsó vasárnapján, a tavaszi óráátállításkor mindannyian úgy ébredtünk, hogy bár semmit nem tettünk érte, egy órával előbbre léptünk az időben. Az elmúlt héten, a Virágvasárnapkal kezdődő és Húsvétal, Jézus halál feletti győzelmének ünnepével záruló héten a keresztény világ, a keresztény hagyományokból táplálkozó kulturális közegben élő emberek, de legalábbis a Krisztust követő, benne hívő emberek egy olyan hetet éltek át, ünnepeltek, melynek következtében az egész emberiség nem egy órát lépett előre, hanem minden érdeme nélkül beléphetett a végtelen jövőbe. Virágvasárnap két evangéliumi részlettel is találkoztunk: az egyik Jézus ünnepélyes bevonulása Jeruzsálembe,

a másik a Passió, azaz megkínzásának, kivégzésének, vértanúhalálának az eseményei. Mindkettőben szerepeltek olyan paradox, ellentétes helyzetek, kontrasztok, melyeket összehasonlítás végett érdemes a mai társadalomunkra rávetíteni.

Az egyik ilyen önellentmondás az, hogy egyesek felismerték Jézusban a Megváltót, a Messiás királyt, hozzájuk tömegek csapódtak és harsány éljenzéssel ilyen minőségben köszöntötték őt, aki tudatosan nem kigyúrt legények társaságában, fegyveres kísérettel, itáliai gyártmányú luxus díszhintón pózolván érkezett, hanem egy számárcsikón. Nekünk Sancho Panza juthat eszünkbe. A római katonák is csak gúnyolódtak, nevettek rajta abban a nyugodt meggyőződésben, hogy ez a Messiás király semmilyen veszélyt nem jelent számunkra. Jézus tényleg nem használt fölösleges státusszimbólumokat, amint azt napjaikban is sokan teszik, és ami inkább az intelligencia és a felelősségtudat hiányának a jele – mégis néhány nappal később a halálán aratott győzelmével bizonyította, hogy ő nem egy korabeli despota vagy kiskirály, hanem az egész történelemnek, életnek és halálnak az Ura. Szinte megmagyarázhatatlan ellentmondást láthatunk magának a tömegnek a viselkedésében is. Valódi átgondolás, meggyőződés nélkül szinte eufóriában, de csupán felszínes vágyaikra hallgatva éljenzik, sztárolják Jézust. Néhány nap múlva azonban ugyanez a tömeg, néhány irányított hangadó által felhelve örjögve, toporzékolva követeli Jézus kivégzését, keresztre feszítését. Meghökkenítő, hogy milyen könnyű tömegként viselkedő, vagy tudatosan tömeggé silányított csoportokat manipulálni, irányítani. Ma ehhez a legalkalmasabb eszközök például a közösségi oldalak. Azok, a sokszor csak háttérből irányító ideológiai guruk, akik a demokrácia, a fejlődés és az emberi haladás bajnokaiként mindenféle bomlott agyú, a genderre vagy a társadalmi együttélésre vonatkozó doktrínával, dogmával butítanak sokszor ártatlan, eleinte józan embereket, azok ma az emberiség legnagyobb kártevői. Nemhogy az emberiség fejlődését mozdítanák elő, hanem a társadalmat próbálják tömeggé silányítani és leküldeni négykézláb a múltba. Tudathasadásos önellentmondást találunk továbbá Pilátus viselkedésében is. Ő maga meg van győződve Jézus ártatlanságáról, de mossa kezeit szó szerint, és engedve a tömeg követelésének, kivégezteti őt. Vétkesek közt cinkos aki néma – mondja Babits. Aki úgy gondolja, mint ma divatszerűen jó néhányan, hogy közösségi felelősségvállalás nélkül, a társadalom, a környezet, a közjó, a közérdek figyelembevétele nélkül csupán a saját önös érdeket szem előtt tartva lehet értelmesen, sikeresen és boldogan, tiszta lelkiismerettel élni, az nagyot téved. Ha mindezt az elmúlt napokban, vagy akár most Húsvét nyolcadájában átgondoljuk – akkor is ha talán nem mindannyian vagyunk tudatos Krisztus hívők –, akkor a Húsvét utáni napokban Krisztus győzelmének tudatában, és remélhetőleg a járvány mihamarabbi legyőzése után nemcsak a régi, megszokott életünk térhet vissza, hanem az emberség jóval magasabb szintjén élhetjük életünket.

Kívánom mindenkinek Húsvét hetében a föltámadt Krisztus erejét, örömét és békéjét!

Kiss-Rigó László
püspök

Isten irgalma tesz minket a remény hordozóivá

Ismét vírushelyzetben készülünk a húsvétra. Kovács Józseftől, a Szent Gelért Szeminárium rektorától kértünk megerősítő húsvéti gondolatokat.

FOTÓ: LAMBERT ATTILA/MAGYAR KURIÉR

→ *Tavaly februárban, mikor még híre sem volt a Magyarországon a vírushelyzetnek, a szegedi szemináriumban már volt automata kézfertőtlenítő. Milyenek a mindennapjaik?*

→ Valóban minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy betartsuk a járványügyi előírásokat. De ez nem jelenti azt, hogy holnap esetleg nem esünk bele a betegségbe. A szemináriumból mindenki kérte az oltást a vírus ellen. Míg nem lesz meg mindenkinek, addig egyénileg nem mehetnek ki a kispapok az épületből. Az előljáró atyák is csak minimális kapcsolatot tartanak személyesen a külvilággal. Folyik az online oktatás a kispapok számára. A lelki programok a megszokott rendben zajlanak. A szombati napokat szoktuk változatossá tenni. Családként élünk a szemináriumban, a programjaink is ezt mutatják. Vannak extrák, mint a disznóvágás. Járunk kirándulni, van konditermünk. Péntek estéinként közösen nézünk filmet, a születés- és névnapokat együtt ünnepeľjük.

→ *A bezártság is szolgálhatja lelkünk gyógyulását, ha felfedezzük a kereszténység engesztelő gyakorlatait. Hogyan tapasztalják ezt meg?*

→ A bezártság a szabadságra született ember számára nem jó. Akkor jó, ha önkéntesen választja, például

egy szerzetesrendben. A mostani bezártság azonban egy teljesen új helyzetet teremtett mindannyiunk életében. Rádöbbenünk arra, hogy mégsem vagyunk szabadok teljesen, hiába a nagy technikai fejlődésünk. Az ember továbbra is esendő marad, és még inkább rá kell döbbernie arra, hogy mennyire Isten irgalmára vagyunk ráutalva. Ugyanakkor ez a helyzet arra is felhívja a figyelmünket, hogy még engem is bármikor magához szólíthat az Úr. Mi úgy vagyunk vele, hogy mindig más szokott meghalni és nem mi. Nem tudjátok sem a napot, sem az órát – figyelmet Jézus mindannyiunkat. Az én figyelmeztetésem egy szívűtét volt a 65. születésnapomkor. El kellett gondolkodnom, hogy nekem is vannak határain, és a nekem ajándékozott időt jól kell fölhasználnom.

→ *A nagybőjt lehetőség arra, hogy megújítsuk szívűnket a bánat, a megtérés és a megbocsátás által. Mit jelent az ön számára?*

→ A hamvazás szertartásában az áll, hogy hamut hint a pap az ember fejére. Ez a szórás nem látszik, ahogy a megtérésnek sem kellene kívűlről látszódnia, a következményeinek viszont igen. Erről beszél Jézus, amikor azt mondja: amikor böjtölsz, illatosítsd be ruhádat! Ne vegyék észre rajtad. A nagybőjt számomra a finomhangolás időszaka, hogy még alkalmasabbá váljak arra, hogy Jézus szavát jobban megértsem. A böjt az önfegyelmezés módja. Saját magunkban tudatosítani kell, hogy a böjt nem önmagáért van, nem azért, hogy teljesítsük az egyház parancsát, hanem segítség abban, hogy a finomhangolást el tudjuk végezni az életűnkben. A húsvéti örömeinkben szerencsés bűnről éneklűnk. Az ember számára még a bűn is szerencse, mert csak az én bánatom szükséges hozzá, hogy Isten megbocsásson. Ő már mindent megtett értem, ennél többet már nem tehet. Ez nem tehet könnyelművé bennűnket, ha nem bánom meg a bűnűmet, szerencsétlen leszek.

→ *Tavaly már megéltűnk karanténban egy húsvétot. Idén miben más az ünnepre való készűletűnk?*

→ Ez a húsvét már más lesz. Egyébként a keresztűnyek alaplűbűl optimistának kell lennie. Mi vagyunk a reműnyűség hordozói ebben a covidos világbűn is. A fűltámadás megűnneplűse összekapcsolódik bennűnk a szabadulás utáni vággyal is, ami ebben a helyzetben az oltásban jelenik meg majd a kispapok számára. Ha meglesz az immunitásuk, már valamivel szabadabban mozoghatnak, sűt a családjukat is meglátogathatják.

T. É.

Idén is átadták a Balassi-kard irodalmi díjat

A Mátészalkán élő költő, szerkesztő, tanár, Kürti László és Ross Gillett ausztrál költő, műfordító érdemelte ki a magyar alapítású, nemzetközi irodalmi díjat, a Balassi Bálint-emlékkardot. Az 1997-ben alapított irodalmi elismerést évente egy magyar anyanyelvű és egy külföldi költőnek adják át. Maga a díj egy 16. századi magyar végvári szablya másolata.

A február 14-ére szervezett szegedi eseményen a járvány miatt csak a magyar díjazott vehetett részt. Kürti László arról beszélt, kétféle költészet létezik: az egyik az élet, másik az irodalom felől közelít. Költészetét – akárcsak Balassi Bálintét – a gyakorlati valóságtapasztalat jellemzi, és számára is meghatározó a lovas élet. Mint mondta, nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy éppen ő érdemelte ki a 25., jubileumi Balassi Bálint-emlékkardot.

Kiss-Rigó László püspök azt kívánja a költőnek, hogy a kard szimbolikus erejével küzdjön, szolgáljon, alkosson a jóért, az igazért, a szépért,

mindannyiunk lelki és szellemi gazdagításáért.

Angyalosi Gergely irodalomtörténész

méltatásában úgy fogalmazott, hogy költő az, akinek saját világa van.

– Ez a saját világ első kötetétől kezdve jelen van Kürti László verseiben. Önálló lírai univerzumot teremtett, csak rá jellemző kapcsolatot alakított ki a nyelvvel, megtalálta saját beszédmódját, mellyel az őt foglalkoztató létproblémákat, emlékfoszlányokat, kétségeket fogalmazza meg. Szenvedélyesen keresi az igazságot önmagával és a világgal kapcsolatban. Kürti László lírája a kortárs magyar költészet karakterisztikus, kérélt példája – hangsúlyozta a professzor.

Az irodalmi elismerés másik idei díjazottja Ross Gillett ausztrál költő, műfordító a járvány miatt nem utazhatott Magyarországra, de ez csak késlelteti, nem hiúsítja meg az em-

lékkard átadását – közölte a díj alapítója, Molnár Pál. A Melbourne-ben született Ross Gillett a Balassi Kard Művészeti Alapítvány fölkérésére, Ausztráliában élő magyarok közvetítésével került kapcsolatba a magyar irodalommal. Alkotásai valószínűleg az első ausztráliai Balassi-fordítások. Az ausztrál alkotóval a magyar alapítású irodalmi díj Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika után az ötödik kontinensre is eljutott.

A szegedi díjátadó része volt egy zenei ősbemutató is: Heinczinger Miklós, a Misztrál együttes énekese itt mutatta be először Juhász Gyula megzenésített versét Balassi hősiességéről.

cs. á.

A díjátadó ünnepi pillanatai a Szegedi Dóm Látogatóközpontban

Báró Gelsey Vilmos, Magyarország barátja emlékére

„Az első száz évem”

Életének 100. évében, február 26-án londoni otthonában elhunyt báró Gelsey Vilmos (Willam de Gelsey).

1921-ben Bécsben született bárói rangra emelt nagyiparos családban, de Budapesten nevelkedett. Középiskolai tanulmányait a „KirKat”-ban, az 1687-ben alapított Budapesti Királyi Egyetemi Katolikus Gimnáziumban végezte, aminek szellemisége egész életére hatással volt. Gelsey Vilmos és Sándor öccse Kiss-Rigó Lászlóval, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye iskolai főhatóságának akkori vezetőjével együtt évig küzdött azért, hogy az államosítás évtizedei után az egyházmegye visszakapja a gimnázium budai Vár alatti épületét, ahol az alapító Széchényi György érsek szándékait követve újraindulhatott a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium. A Gelsey-testvérek ennek segítésére hozták létre az Egyetemi Katolikus Gimnázium Alapítványt, amely 100 millió forinttal járult hozzá az épület korszerűsítéséhez, Gelsey Vilmos jelentős személyes adományával.

II. János Pál pápa 2005-ben a Nagy Szent Gergely Rend Parancsnoki Fokozatát (KCSG) adományozta Gelsey Vilmosnak a magyar katolikus egyházért végzett munkájáért, különös tekintettel arra a szolgálatára, amit a katolikus gimnázium újraindításáért tett.

Gelsey Vilmos 1939 óta Londonban élt, 1942-ben Cambridge-ben, a Trinity College-ban diplomázott, ahol apja is tanult. A családi birtokok, üzemek a trianoni határhúzások után a mai horvátországi területeken maradtak, aztán a II. világháborúban szétbombázták a család budai palotáját, az államosítással pedig mindenkinek odalett. Egyedül a családi kriptá maradt a Fiumei úti sírkeretben, amit később a kommunista állam visszavásároltatott velük.

Az ifjú Gelsey Vilmos számára a szívs tanulás, majd az elszánt, becsülettel és fáradhatatlanul végzett munka hamarosan meghozta a társadalmi megbecsülést. Már fiatalon jelentős pénzügyintézeteknél töltött be vezető beosztást, majd az Orion Royal nemzetközi befektetési bank ügyvezető igazgatója, utóbb elnökhelyettese, később a bécsi UniCredit Bank (korábbi Creditanstalt) vezető tanácsadója volt, és a Richter Gedeon Nyrt. igazgatósági elnöke, a Nemzeti Bank főtanácsadója lett. Szinte folyamatosan dolgozott, ami számára életforma volt. Egész életében aktív maradt, és még ő is fiatalnak tartotta magát 95 évesen, de valóban az is volt: szinte hetenként utazott akár kontinensek között, majd 1995-től rendszeresen repült Londonból Budapestre. Elfoglalta magát – reggelenként 4 óra-
kor kezdődő, szigorúan előre tervezett menetrendet követett. 2019-ben ezt nyilatkozta:

A Báró Gelsey Vilmos-díj

– Majdnem 100 éves koromban boldogan mondhatom, hogy egészséges vagyok, egyedül utazhatok és dolgozhatok, és sok segítőkész ember vesz körül.

Gelsey Vilmos a beszélgetésekbe, de még a tárgyalásokba is mindig bevitt egy csipetnyi humort, a gondokon túllendítő mosolyt, csöndes nevetést. A humor a nehézségek mellett is a remény jele, ami benne a hitét a munkájában is megélt kereszténynt mutatta.

Báró Gelsey Vilmost sokan elnök úrnak szólították, mert 1999-től az itthon és nemzetközileg is egyik legjelentősebb cég, a Richter Gedeon Nyrt. Igazgatóságának elnöke, majd 2017-től örökös tiszteletbeli elnöke volt. Ottani munkáját ismerték el a Magyar Gazdaságért-díjjal. Ennek kapcsán fejtette ki az alábbiakat:

– Normális alapok kellene egy működőképes országhoz... Ha a gazdaság erős, akkor erős a pénzed is. Ha gyenge a gazdaság, gyenge a pénz is. A kormányzat ebben a modellben tud cselekedni, helyre tudja állítani a folyamatokat.

Báró Gelsey Vilmos szó szerinti értelemben is Magyarország barátja lett: a Magyarország Barátai Alapítvány

FOTÓK: BODÓ GÁBOR

A Báró Gelsey Vilmos-nagydíj

A képen balról jobbra: Orbán Viktor, Kiss-Rigó László, Gelsey Vilmos és Hernádi Zsolt (archív felvétel)

egyik létrehozója és végig tevékeny segítője volt. Alapítványi tevékenysége mottójaként fogalmazta meg:

– Teljesen egyetértek Kossuth Lajossal, hogy gróf Széchenyi István volt a legnagyobb magyar...

Mi a Magyarország Barátai Alapítványnál igyekszünk a nyomában járni.

Mindig részt vett a Kiss-Rigó László plébános, püspök által indított esztergomi Becket Szent Tamás ünnepségeken, amiket kezdetben a Mindszenty Iskolában, majd a Várban tartottak. A nemzeti és európai összefogást szolgáló esztergomi eseményeken állandó díszvendége volt a Rudnay Sándorról elnevezett alapítványnak és a Városvédő Egyesületnek. A főváros mellett Esztergom volt kedves városa, ahol szívélyes, szeretetteljes személyét tisztelő, barátok vették körül.

Gelsey Vilmosnak 2011-ben Orbán Viktor miniszterelnök nyújtotta át a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetését. Gelsey

Vilmos sokat tett Magyarország gazdasági megerősödéséért a rendszerváltás időszakában, és azt követően nagyra értékelt tanácsadóként működött. Hűséges tagja volt a katolikus

Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete (SZEGEPI). Itt hozták létre és adták át évente Kiss-Rigó László püspökkel együtt a Báró Gelsey Vilmos-nagydíjat és a Báró Gelsey

Vilmos-díjat. A budai Gellért Szállóban vagy a szegedi dómban, a Gál Ferenc Egyetemen tartott rangos díjátadókon a magyar köznevelésért elkötelezett, kiemelkedő teljesítményt nyújtó pedagógusokat és gazdasági szakembereket ismertek el.

Gelsey Vilmos néhány éve egy riportban ezt mondta, a végén kis nevetéssel:

– Tervezem emlékirataim kiadását. A címe várhatóan ez lesz: *Az első*

száz évem. Szerintem, mire megjelentek, tényleg száz lesznek!

Gelsey Vilmos halálával a gazdasági élet fáradhatatlan mentora, a magyar gazdaság, az oktatás, a keresztény nevelés ügyének segítője, egyházunk jótévője, egyházmegyénk intézményeinek segítője távozott.

KOZMA GÁBOR REKTOR, DIAKÓNUS

„Amit elértem, azt inkább az elszántságommal értem el. Ha valami rosszul ment, igyekeztem még többet dolgozni. Tisztességes keresztény hozzáállással is boldogulhatunk, nem föltétlenül kell alkukat kötnünk... Egyetlen, nagyon egyszerű törvényt kellene követendővé tennünk az egész társadalomban: ha erkölcsös vagy, akkor előbb-utóbb sikeres vagy; ha nem vagy erkölcsös, előbb-utóbb elbuksz.”

egyháznak, példát mutató szerénységgel szolgálta, segítette a magyarországi közösségeket, egyházi intézményeket is, kezdetben Sándor bátyjával, majd egyedül, alapítványuk eredményeivel másokat is arra buzdította.

Kezdeményezésére és támogatásával 2015-ben jött létre a Szeged-Csanádi

Idén online ünnepelték a Felsőoktatás Napját Gyulán

„Aki jó szándékkal műveli a tudományt, az csak a világot művelheti azt!”

Negyedik alkalommal rendezték meg február 5-én a Gyulai Felsőoktatás Napjához kapcsolódó tudományos konferenciát. Az eseménnyel többek között arra emlékeztek, hogy az egyházmegye azóta egyetemmé alakult Gál Ferenc Főiskolája 2017. január 31-én vette át a gyulai felsőoktatás működtetését, vállalva a térség egyetemi, tudományos szolgáltatását.

A „*Világnak szóló tudomány*” című konferencia a koronavírus-járvány miatt az internet segítségével volt követhető. Az eseményt Bódis János felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért felelős államtitkár, valamint Görgényi Ernő gyulai polgármester gondolatai vezették fel.

– A magyar kormány kiemelt feladatként tekint a felsőoktatás megújítására. Ennek az az alapja, hogy fiataljaink kiváló egyetemeken, korszerű körülmények között, értékes diplomát kapjanak. A hazai egyetemek fejlesztésében a következő öt évben több, mint 1500 milliárd forint hasznosulhat. A gyulai felsőoktatás megreformálása körül egy olyan partnerség fedezhető fel, melyek nélkül a hallgatók nem jutnának hozzá a megfelelő ismeretekhez, tudásanyaghoz. Feljegyzések szerint Gyulán már a XVI. században is működött iskola. A Gál Ferenc Egyetem történelmi elődje a Szent István király által 1030-ban alapított Csanádi Egyházmegye káptalani iskolája volt, amit Szent Gellért püspök hozott létre. A jeles múlthoz hűen az egyetem jelentősége, regionális, szemlélete, jó gyakorlata országos hírű – hangsúlyozta Bódis János államtitkár.

– A Gál Ferenc Egyetem képzései, valamint ez a konferencia is hozzájárul az egészségügyi képzettség, az egészségügyi kultúra erősítéséhez. Ennek a hiánya jelentős hátrányokkal járhat, melyet most, a járvány időszakában érzékelhetünk. Láthatjuk, hogy az egészségügyi műveltség hiánya milyen gondokat okoz. Például vírustagadást, oltásellenességet. Továbbá olyanok próbálnak iránymutatást megfogalmazni a járvánnyal kapcsolatban, akiknek ismeretei nem alapozzák meg, hogy ezen a területen véleményvezérek legyenek – fogalmazott Görgényi Ernő.

Kiss-Rigó László püspök előadásában azt mondta, aki jó szándékkal műveli a tudományt, az csak a világot művelheti azt. A konferencia címében a hangsúly azonban nem a világon van, hanem a tudományon.

– A világ beteg, gondokkal küzd, nehézségekkel áll szemben. Az igazi megoldás a problémákra pedig a tudomány. A tudományt lehet végezni hittel, hit nélkül. Előbbi eset-

Görgényi Ernő, Gyula polgármestere is online csatlakozott a konferenciához

ben lehet az anyagba vetett hittel, vagy a Teremtőbe vetett hittel. Mi, keresztények, a Gál Ferenc Egyetemen a Teremtőbe vetett hittel akarjuk művelni a tudományt – hangsúlyozta a főpásztor.

A Magyar Tudományos Akadémia tagja, Szabó Gábor előadásában a tudomány igazságkritériumának vallási aspektusait elemezte

– A hitnek akkor van értelme, ha először elfogadjuk, hogy van Isten. Tudományos bizonyíték vagy cáfolat Isten létezésére vonatkozóan nincs, egész pontosan egy állítás sem fogadható el. Álláspontom szerint azonban nem is tudományos a kérdés. Valójában az emberi szegmens két különböző kultúrájáról van szó, amit az igazságkritérium szerint tudunk megkülönböztetni egymástól. Hogy tudományosan elfogadjunk-e valamit, az egybeesik a kísérleti tapasztalatokkal. A hit esetében igaznak fogadjunk el valamit, mely a hittételekhez kapcsolódik. Ebből kifolyólag nem tervezhetünk olyan kísérletet, melyben Ő meg fog mutatkozni. Fontos megnezzük, hogy egyáltalán milyen kérdést szabad feltenni. A természettudomány igazságkritériuma egy nagyon erős igazságkritérium, cserébe ezért egy sereg kérdésről le kell mondjon, mert tudományosan nincs értelme feltenni azt a kérdést, hogy mi az élet célja? Márpedig egy ember számára az életcél nagyon fontos kérdés lehet. Ezt a kérdést egy hívő ember számára igenis van értelme feltenni, a rá adott válasz igazságát pedig csak a hit alapozza meg – fogalmazott az akadémikus.

PÁLFALVI ZOLTÁN

Bemutatjuk a Gnilka-díjas Kocsi György plébánost

A becsülettel végzett munka kiegyensúlyozott boldogságot ad

Nem volt imakönyve, hát kivette a dédmama koporsójából, mondván, neki már nincs szüksége rá. Nem volt otthon Szentírásuk, mikor 12 évesen vett a Szent István Társulattól Újszövetséget, s két nap alatt elolvasta, és annyira szerette, hogy mindennap elővette, míg csaknem kívülről tudta. A katonasága idején német nyelvű Újszövetséget csempészett be a laktanyába, s annak segítségével tanult meg németül. Felszentelését nem akarta engedni az ÁEH, a kispaptestvérei kiálltak mellette. Doktorátusát is megakadályozták, de 35 évesen kiment Tübingenbe tanulni. Hazatérve teológiai tanár lett Veszprémben, Budapesten, Kaposváron és Szegeden.

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztrel, a Széchenyi Társaság díjával és Gnilka-díjjal kitüntetett Kocsi György Zamárdi és Balatonendréd plébánosa, Zamárdi díszpolgára. A falusi környezetben emberközeliséggel élő egyházközséget teremtett. Vasárnaponként négy misét mond, és minden alkalommal kiáll beszélgetni a templom elé. Mindenkit ismer, jelen van, megszólít és megszólítható. Fáradhatatlan építkező a szó lelki és materiális értelmében. Temploma kívül-belül megújult, és 450 főt befogadó szabadtéri liturgikus teret alakított ki Zamárdi üdülőterületén, mely a nyári vasárnapi miséken már szük-

nek is bizonyul, mert a szomszédos településekről is érkeznek hívek hallgatni szentbeszédeit. Közadakozásból autentikus francia barokk orgonát épített, mely egyedülálló a magyar zenei életben. Rendszeresen a hangversenyek, Zamárdi kulturális agóra lett a Balatonnál, ahol kiváló orgonisták koncerteznek.

Kocsi György az a tanító pap, akire nagy szükség van. Teszi ezt vasárnaponként miséin, a katedránál a Gál

Ferenc Egyetemen és más hittudományi főiskolákon, a televízió képernyőjén az *Evangélium* szerkesztő-műsorvezetőjeként öt éve minden héten, valamint könyveiben és fordításaiban. A Szentírás, ami öt gyerekként megragadta, arra sarkallta, hogy egyre mélyebben megismerje. Tübingenben a legkiválóbb professzoroktól tanult

teológiát és keleti nyelveket, és tanít görögöt, hébert, ószövetségi keletkezést, bibliaismeretet és retorikát. Híres bibliamagyarázatai mindig az Ó- és Újszövetség teljességébe és az adott kor társadalmi és történelmi szituációjába helyezik a szöveget, de emellett mondanivalója mindig aktuális, személyes üzenete van és eligazítást ad mai kérdéseinkben.

Borszörcsökön, a Somló-hegy lábánál született 1955-ben. Bencés diák volt Győrben, majd teológiát tanult a győri, később a Budapesti Központi Szemináriumban. 1980-ban szentelték pappá. A kommunizmusban papi szolgálatát végigkísérte az üldözés, de ő ezt egyszerűen „munkahelyi zajártalomnak” tartja. 1986-ban megtagadta az állameskü letételét, elvették az útlevelét, de bevonása sem zavarta, mondván: „nagyon szép Magyarország is.”

Szolgált Búcsúszentlászlón, Nagyatádon, majd Iharosról került 1998-ban Zamárdiba, miközben folyamatosan benne volt tanárként és prefektusként a papnevelésben. Tanító pap, akinek életpéldája azt mutatja, az embernek állandóan tanulnia kell, hogy adni tudjon másnak és önmagának is. Azt a belső lelkesedést akarja átadni, ami őt is vezeti. Szent Mártonnal és Márton Áronnal vallja: *Non recuso laborem* (Nem vonakodom a munkától). Az embernek a rábízott munkát mindig becsülettel el kell végezni. Ez erőt, örömet és kiegyensúlyozott boldogságot ad.

T. É.

Gazdag programsorozattal ünnepelték a házasság hetét

„Igen, összetartozunk”

Ismét sokszínű programmal és számos együttműködő partnerrel szerveződött meg a házasság hete az Egyházmegyei Családközpont koordinálásában. A vírushelyzet miatt a zömében online közvetített előadások, workshopok, műhelyek, fórumok voltak elérhetőek az érdeklődők számára. A személyes részvétel lehetőségét nyújtó szabadtéri és templomi események is sokakat megmozgattak.

– Nagy volt az érdeklődés – összegezte *Bucskóné Lehota Ágota*, a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Pasztorális Helynökség Családközpontjának munkatársa a 13., házastársi kapcsos-

latot erősíteni hivatott programsorozatot.

A nyitószentmisét a szegedi dómban *Kondé Lajos* pasztorális helynök celebrálta kapcsolódva a hét mottójához:

– Ezerszer is igen. Mit jelent az első igen? Mit ad az embernek, és miért kell újra és újra, ezerszer is megismételni? Ez az igen egy visszavonhatatlan szövetség kezdete, amelyben ott van a feltétel nélküli szeretet és az

ezzel szorosan összefüggő biztonság. Amikor a pár tagjai kimondják egymásnak az igent, Krisztus is igent mond rájuk és a szövetségükre. Így jön létre két ember között a természetfeletti szeretetkapcsolat, és ezzel indul el az önként, szabadon és teljes szívvel vállalt út, amelyen járva ketten együtt akarnak boldogok lenni, és egymást segítve eljutni Isten országába. Ez a vállalkozás tehát egy egész életre szól. A közös életbe mindkét

Szent József rajzpályázat

Ferenc pápa december 8-án tette közzé „*Atyai szívvel*” kezdetű apostoli levelét abból az alkalomból, hogy Szent Józsefet, Mária jegyesét 150 éve nyilvánították a katolikus egyház védőszentjévé. Az egyházfő egyúttal meghirdette a *Szent József-évet*, mely 2020. december 8-ától 2021. december 8-áig tart. Ebből az alkalomból a Szeged-Felsővárosi Szent Miklós Plébánia rajzpályázatot hirdetett három korcsoport számára: óvodás, alsó tagozatos és felső tagozatos hittanos gyerekeknek. Pályázni szegedi intézményekből lehetett. A rajzpályázat témája: Szent József, Mária jegyese; Jézus nevelőapja; a munka méltósága és a család; József, a szerető gyengéd apa, aki Isten akarata szerint él. Összesen 93 pályamű érkezett be a plébániára. A díjazottak a következők:

Óvodás korcsoport:

1. helyezett: *Horváth Diána és Könyves Sára*, Fénysugár Katolikus Óvoda
2. helyezett: *Andorka Luca*, Fénysugár Katolikus Óvoda
3. helyezett: *Horváth Nóra*, Fénysugár Katolikus Óvoda
Különdíj: *Könyves Gréta*, Fénysugár Katolikus Óvoda

Alsó tagozatos korcsoport:

1. helyezett: *Gál Szilvia*, Rókusi Általános Iskola, 3. évfolyam
 2. helyezettek: *Lázár Anna*, Karolina Általános Iskola, 2. évfolyam és *Eperjesi István Noel*, Karolina Általános Iskola, 4. évfolyam
 3. helyezettek: *Pabdi Bianka*, Dózsa György Általános Iskola, 2. évfolyam és *Kece Zelma*, Dózsa György Általános Iskola, 3. évfolyam
- Különdíjasok: *Szabó-Tönki Auróra Noémi* és *Ajtai Zidán*, György Általános Iskola, 3. évfolyamosok

Felső tagozatos korcsoport:

1. helyezett: *Nagy Fruzsina*, Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola 8. évfolyam
2. helyezett: *Eperjesi Boglárka Fanni*, Karolina Gimnázium 8. évfolyam
3. helyezett: *Zagal-Kiss Julianna*, Dózsa György Általános Iskola 6. évfolyam

KÖNYVES PÉTER
KÁNTOR-HITOKTATÓ

fél beleadja minden erejét, tudását, érzelmét. De az ember nagyon vágyik arra, hogy folyamatos megerősítést kapjon, hogy házastársa újra és újra kifejezze: összetartozunk. Ezt vidámsággal, hálával és szeretettel kell bizonyítanunk egymásnak – fejtette ki a szentségi házasság jelentőségét a plébános.

A vírushelyzetben oly nagyon vágyott személyes jelenlét lehetőségét adta meg a szerelmes kalandtúra, melyet Szegeden, Makón és Gyulán rendeztek meg.

A séta hét állomása a három település belvárosán vezette végig a párokat. A kalandtúra feladatai párkapcsolat-építésre, összegzésre, jövőbe nézésre ösztönözték őket. Mi lenne a három kívánságod? Milyen kincseitek vannak, amiket szívesen megmutattok másoknak? Van-e játékos könnyedség a kapcsolatokban? Mit éltetek meg áldásként, ajándékként? – ilyen témákat adtak a beszélgetésekhez a szervezők.

Szegeden a Dóm tértől a Dugonics téri Katház Kulturális és Képzési Központig vezetett a körtúra, melynek végállomásán tea és forralt bor várta a párokat. Makón a Szent István Király Plébánia, a Házasság hétvége közössége és házaspárok szervezték a várost bejáró sétát. Gyulán a Nádiboldogasszony Plébánia együttműködésével szervezték meg a kalandtúrát. A helyi nevezetességek útvonalához illeszkedtek a párok beszélgetés témái, a megismerkedéstől, a párkapcsolatba hozott értékeken, a hétköznapi apró szeretetmegnyilvánulások tudatos számbavételén és a játékoságon keresztül az egymásnak mondott áldásig. Mindkét városban a plébánián fogadták meleg itallal az érkezőket.

A hét számos előadással és műhelybeszélgetéssel várta az érdeklődőket.

A Remény Háza Családműhely házasságerősítő online workshopja a spiritualitás a házasságban témával

foglalkozott. Arra a kérdésre keresték a választ, hogyan támogathatja az egyén személyes spirituális fejlődése a házasságot, a házasság titkának egyre mélyebb értése hogyan járul hozzá a személyes spiritualitáshoz. A Szegedi Tudományegyetem szabadegyetemén az ezer hallgatót jóval meghaladó érdeklődéssel zajlott Papp Miklós előadás a jó házasság feltételeire kérdezett rá. A morálteológus szerint az érzelmek, a kommunikáció, az intimitás a jó házasság meghatározó feltételei, de ezek mellett a stabil értékrendszer nélkülözhetetlenségét is látnunk kell, és tudatosítanunk kell, hogy a családi életvezetés kialakítása, összehangolása, majd élethossziglani érlelése folyamatos feladat a házasságban.

Kismamákat hívtak online beszélgetőkörbe „Időbeosztás? Energia-hasznosítás!” címmel.

Nemes Éva szupervízor vezetésével a Szeged-Honvéd téri Református Egyházközség szervezésében. Szenes Márta pszichológus és Farkas Attila

FOTÓK: LAMBERT ATTILA/MAGYAR KURIÉR

pszichológus, család- és párterapeuta online kerekasztal-beszélgetésben válaszolt *Élet egy mozaiksaládban* címmel az érdeklődők kérdéseire.

Egy 19. század eleji „szerelmi házasság” története címmel hívott időutazásra

a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, melyben személyes levelekből idézték meg *Tary Pál* és *Kovács Terka*, két fiatal bimbózó kapcsolót, félelmeiket a családi elvárástól,

hullámzó boldogságukat a baráti ármányok miatt s vágyukat a beteljesülésre, azaz a házasságra. A könyvtár munkatársai közösségi médiafelületeken és honlapjukon olyan regényeket, szakkönyveket ajánlottak, melyek bemutatják a házasság örök értékeit, különböző szakaszait.

A házasság hetét Szegeden a Honvéd téri református templomból közvetített ökumenikus istentiszteleten zárták. *Kereskényi Sándor* református lelkész köszöntötte az online térben a résztvevőket, ígét *Thorday Attila* esperes, újszegedi plébános hirdetett. *Thorday Attila* arról beszélt, hogy a párkapcsolatban egymás tisztogatása és felfedezése mindig feladat, tíz, húsz, hatvan év után is. Gyönyörű feladat egymásból kiszerezni azt a jót, ami benne van a másikban, és az ember mindig megerősíti, ha abban a tudatban él, hogy Krisztus szeretete fűzi össze házastársával.

A házasság hete – látva az évről évre erősödő érdeklődést, a bekapcsolódó szervezetek számát – sikertörténeté vált az egyházmegyében, melynek egyedi programjai országosan sok követőre találtak. Az elmúlt tizenhárom

évben sokféle műfajban képviselték a házasság értékeit: előadások, kiscsoportos párgyakorlatok, flashmobok, kiállítások, koncertek, kerekasztal-beszélgetések, gyerekrajz- és versmondó versenyek mutatják sokszínűségüket. Látva az érdeklődést, 2014-ben elindították a Szegedi Családegyletet, amelyben egy-egy tanévnyi időszakban is elérhetővé tesznek családok, párkapcsolatok egészséges működését szolgáló programokat, prevencióssal jelleget.

T. É.

A rászorultak megsegítése

Januárban iktatták be hivatalába Balog Zoltánt, akit novemberben a Dunamelléki Református Egyházkerület új püspökévé választottak. Az egyházak szociális feladatvállalásról, ökumenéről és a Szeged-Csanádi Egyházmegyével való kapcsolatáról kérdeztük az egyházi vezetőt.

→ *Püspöki szolgálatának elején azt fogalmazta meg, „odafigyelő, hallgató püspök” szeretne lenni. Mit jelent ön számára a szolgálat?*

→ A legfontosabb feladat észrevenni az emberi szükségletet és arra jól válaszolni. Most még inkább tanulom, hogyan tartozik össze Isten dicsőségének szolgálata és az ember szolgálata. A kettőt nem szabad különválasztani. Máté evangéliumában ezt mondja Jézus az igaz embereknek: „Éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” Megrendítő, ahogyan az igazak visszakérdeznak: „Uram, mikor láttunk éhesnek, hogy tápláltunk volna, vagy szomjasnak, hogy inni adtunk volna?” Jézus erre így felel: „Bizony mondom nektek: amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek”. Itt érthetjük meg, hogy a rászorultakban Krisztust láthatjuk meg. Ez felemeli a szolgálatunkat: összekapcsolja az istenszolgálatot és emberszolgálatot.

→ *Református lelkészcsaládban nőtt fel, ahol egész gyerekkorában körülvette az elkötelezett szolgálat. Hogyan segítheti a család a szociális érzékenység kialakítását a gyerekekben?*

→ Ha körülnézünk a világban, tanúi vagyunk annak, hogy milyen könnyen kialakul a családi egoizmus, a „mindent a gyerekeknek” magatartás, melynek következtében minden, ami ezen kívül van, az ellenfél. Minket úgy neveltek a szüleim, hogy a szentestékre gyakran meghívtak valakit, aki magányosan ünnepelt volna.

Gyerekként tiltakoztam ez ellen, hiszen ez a legitimebb családi együttlét, azonban megtanultam, hogy a kereszténységnek pontosan ez az egyik lényege. Észrevenni a szükségletet. Szüleimtől tanultam azt is, hogy ha anyagi lehetőségeink megerősödnek, akkor válasszunk le egy összeget, és abból együtt támogassunk egy arra rászorultot.

→ *Mikor vált személyes elköteleződéssé ez a családi példa?*

→ Az érettségi után lelkipásztornak készültem, de akkor még nem éreztem magam elég érettnek a feladathoz, úgy gondoltam, nem ismerem eléggé a magyar valóságot. Elmentem egy betanított esztergályos tanfolyamra, majd egy cigány brigádba kerültem a Diósgyőri Gyárban. Ott láttam, hogy mennyi vágy van azokban a peremen élő emberekben a szépség, a jóság, a felemelkedés után. Azonban azt is láttam, milyen esélytelenek, s mennyire igazságtalan, hogy nem kapják meg a megfelelő segítséget, holott arról nem tehetnek, hogy hova születtek. Diósgyőr után Püspökszentlászlón dolgoztam egy szociális otthonnak álcázott kolostorban, ahol fűtő, sofőr, kertész, takarító, sírásó voltam egy személyben. A két-

kezi munka, az emberek közvetlen segítése meghatározó lelki élmény volt számomra. Megtapasztaltam, milyen lelki gazdagodást kapunk azok által, akiket szolgálunk. Azok az elüldözött szerzetes nővérek elnyomott helyzetükben is mindig tudtak adni.

→ *A szociális terület fontos találkozási pont a keresztény egyházak kapcsolatában. Hogyan tudjuk egymás szolgálatát erősíteni?*

→ Büszke vagyok a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatra, melyet az egyházak állami támogatással, egymással szorosan együttműködve hoztak létre. Ennek célja, hogy megalapozza egy keresztény roma középosztály létrejöttét. Ez Magyarország jövője szempontjából kulcsfontosságú, hiszen a többségi társadalomnak is szüksége van arra, hogy a roma kisebbség úgy éljen közöttünk, mint akik részei a nemzetnek, és hozzáteszik az ország jövőjéhez azt, amit ők tudnak. A felemelkedés útja számukra az oktatás-nevelés és a munka, de nem mindegy, hogy ki, mit és hogyan tanul. Ezért a teljes emberi életutat végigkísérve szeretnénk jelen lenni, kezdve a várandós kismamák segítségével a Biztos Kezdet

Magyarország jövője szempontjából kulcsfontosságú a keresztény roma középosztály létrejötte, hiszen a többségi társadalomnak is szüksége van arra, hogy a roma kisebbség úgy éljen közöttünk, mint akik részei a nemzetnek, és hozzáteszik az ország jövőjéhez azt, amit ők tudnak.

ésében összetalálkozunk

FOTÓ: MERÉNYI ZITA/MAGYAR KURIÉR

Gyerekházakban, az általános iskolai tanodákon át a felsőoktatásig. Jó átélni, ahogy ebben a szolgálatban összetalálkoztak az egyházak. Együtt vagyunk ott a terepen, ahol szembe fúj a szél. Amikor cselekedni kell, akkor nincs református, katolikus, akkor együtt vagyunk keresztények, és tudjuk, minél közelebb vagyunk Krisztushoz, annál közelebb kerülünk egymáshoz. Nem

feltétlenül azon kell gondolkozni, hogyan egyenlíthetők ki a hittani különbségek, hanem azon, miképpen tudjuk jobban megérteni Krisztust. A megértésben így felismerhetjük, ami a hitünkben közös, és rátalálhatunk sok olyan dologra, amit együtt is tudunk csinálni.

→ **2019-ben a Báró Gelsey Vilmos-nagydíjjal ismerte el a köznevelésért végzett szolgálatát a Szeged-Csanádi Egyházmegye. Milyen kapcsolat fűzi az egyházmegyéhez?**

→ Kiss-Rigó László püspök úrral régi barátság köt össze minket. Közéleti pályafutásom alatt sokat segítettek a lelki beszélgetéseink abban, hogy a miniszter-ségem alatti nyomásban helyt tudjak állni. Közös gondolkodásunkat a nemzetünk és egyházaink iránti közös felelősség határozza meg, de a közös szenvedély, a futball is. Az egyházmegye komoly intézményrendszert működtet az oktatás-nevelés területén, melynek kiterjedt hálózatában fontos szerepet játszik a Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézet és a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium. Ezek létrehozásában is segítettem. Ugyancsak közös munkával hoztuk létre az Istenadta Tehetség Alapítványt hátrányos helyzetű gyerekek oktatási előmenetelének támogatására.

→ **Ismét pandémiában ünnepeljük a húsvétot. Hogyan várjuk a feltámadást?**

→ A keresztény élet egyik legfontosabb megnyilvánulása az imádság. Imádkozni mindig és mindenütt lehet, akkor is, ha be vannak zárva a templomok. Most pedig nagy szükség van arra, hogy imádkozzunk. A világ lehet, hogy nem változik meg ezáltal, de mi magunk igen. A súlyos járványhelyzetben megtanulunk várni is. Jézusnak három napig kellett a sírban feküdni. Nem tudhatjuk, meddig tart a mi három napunk. De ne fedjük, nem zsákutcában vagyunk, hanem alagútban, melynek a végén ott van a fény, a megújulás lehetősége! Át kell haladnunk a sötétségen, hogy milyen hosszán, ezt nem tudjuk. Nagypéntek van, de utána a feltámadás következik.

TRAUTTWEIN ÉVA

Az Evangélium c. műsor 5. évfolyamában Máté evangéliumát dolgozza fel. Nézze Ön is vasárnaponként 7 órakor az M5-ös csatornán vagy a mediaklikk.hu oldalon!

Egész télen gondoskodott a hajléktalanokról a szegedi Karitás

Jó szó és élelmiszer

Bár az önkéntes segítők úgy gondolják, csepp a tengerben az a törődés, amit nyújtanak, mégis fontos része a szegedi hajléktalanok ellátásának az Egyházmegyei Karitás Szent Erzsébet-teajárata. A csaknem negyedszázada útjára indított akció során a téli hónapokban heti rendszerességgel látogatják az utcán élőket. Most a járványügyi intézkedések miatt zárt rendszerben előállított élelmiszert: vitaminos italokat és konzerveket kapnak a hajléktalanok. Kárpáti Zoltánt, a megyei Karitás iroda munkatársát elkísértük egyik útjára a krízisidőszak végén.

Zoltán októbertől márciusig minden szerda délután – ahogy most is –, általában húsz táskával indul útnak. Az egyik megállója egy újszegedi telek, ahol barátságos emberpár fogadja őt a fából, nylon darabokból összetakolt, palatetős hajlékuk előtt. A karitás munkatársa rendszeresen útba ejti a hajléktalan pár újszegedi „otthonát”. A lak melletti állványon tisztára mosott edények sorakoznak, a körülményekhez képest rendezett a környezet. A maszkot viselő „házigazdák” most is jó szívvel veszik a segítséget. A ka-

A következő helyszín felé haladva Zoltán a járat múltjáról mesél. Mint elmondja, a korábbi években gyűjtőpontokon találkoztak a hajléktalanokkal – itt kínálták nekik a zsíros kenyeret és a meleg teát. Akkor több időt tudtak együtt tölteni, miközben a rászorulóknak ettek-ittak, az önkéntesek beszélgettek velük. A gyülekezés korlátozása miatt azonban változtatni kellett, és a gondoskodásnak azt a formáját alkalmazták ezen a télen, hogy személyesen keresték fel a hajléktalanokat ott, ahol élnek, a szabad

mag maradt az utcán. Ők azonban – annak ellenére, hogy több helyen is van Szegeden naponta melegételosztás –, számítanak erre a segítségre. Tudják, hogy rendszeresen lehet találkozni a karitás munkatársaival, önkénteseivel. Ilyenkor mondják el, kinek mire lenne szüksége a hétköznapokban, vagy a hideg ellen.

– Ruhát keddenként osztunk az Alföldi utcai raktárban, oda szoktam elhívni azokat, akiknek meleg holmi kell. Ha takaró hiányzik valakinek, a következő heti teajárat alkalmával viszek neki – mondja, majd arról is szót ejt, miért kerültek utcára ezek az emberek. – Legtöbbször arról számoltak be, hogy a banki hitel miatt kerültek nehéz helyzetbe, ami után vagy a szállón, vagy az utcán kötöttek ki. Van köztük idős és fiatalabb egyaránt. Én találkoztam köztük egy mérnök emberrel is, aki jól beszél angolul. Azt mondta, annyi adóssága van, hogy ha dolgozna és lenne fizetése, nem maradna pénze.

– Érezzük, hogy ez a segítség egy csepp a tengerben, de ami miatt mégis fontosnak tartjuk ezt a járatot az az, hogy a csekély adományon túl a kapott jó szó, emberi odafigyelés is reményt adhat a társadalom peremére került embereknek – mondja *Kothencz János*, a karitás egyházmegyei koordinátora. Hozzátette: az, hogy az 1997. november 19-én, Szent Erzsébet napján indult szolgálatuk ma is rendszeres, azt igazolja, hogy minden időben akadnak embertársak, akiknek szük-

ritász csomagjában ezúttal ételkonzervek, szalámi és májkrém, valamint immunerősítő ital lapul, a közelgő húsvéti ünnep miatt a megszokottnál gazdagabb az ajándék. Az adomány átadása mellett arra is szakítanak időt, hogy pár szót váltsanak.

ég alatt. Konzervet és üdítőt, valamint szükség szerint meleg ruhát, takarókat, alkalmanként maszkokat, szappant, gyertyákat vittek nekik. Zoltán elmondása szerint a mostani télen viszonylag sokan „költöztek be” a hajléktalanszállóra, csak a kemény

sége van a gondviselésre, a szó profán és szakrális értelmében is.

– Önkénteseink és munkatársaink a szónak ezt a két jelentését kapcsolják össze, ezzel a segítségadással. A tea-

járat programban, a korábbi években számos fiatal vett részt, ők készítették elő a zsíros kenyeret és a teát. Ha elmúlik a járványhelyzet, visszavárjuk az egyetemista segítőkét, és új ön-

kénteseket is hívunk a csapatunkba! Jelentkezni a Katolikus Karitás szegedi irodájában, a Csongor téren lehet – mondja a szociális szakember.

VARGA MÁRTA

Félszáz család kap fél évre elegendő pelenkatámogatást a Karitástól

Együtt a babákért

Már megkezdődött azoknak a pelenkacsomagoknak a szétosztása, melyeket a Katolikus Karitás és a Drogerie Markt együttműködésének köszönhetően kapnak kisbabás családok, szerte az országban. A fél évre elegendő mennyiséget tartalmazó dobozok egyházmegyénk területén olyan otthonokba kerülnek, ahol szükség van a támogatásra a gyermekneveléshez.

Erika és Márkó a háromhónapos Jázmin szülei. A pelenkatámogatásról a karitástól kaptak értesítést, azért érkeztek a szervezet Alföldi utcai raktárához, hogy átvegyék a nekik szánt csomagot. A karitás már korábban is segítséget nyújtott a fiatal szülőknél: Márkó a járványhelyzet miatt elvesztette állását, így elmaradtak az albérlet költségeinek fizetésével. Ekkor fordultak a katolikus segélyszervezethez, amely támogatást nyújtott nekik, hogy ne maradjanak fedél nélkül. Az átmeneti nehézség után a helyzetük a közeljövőben javulni fog: Márkó épp a napokban helyezkedett el egy szegedi gyárban, hogy el tudja tartani a családot. Erika, egyelőre biztosan otthon marad, nem csupán azért, mert Jázmin mellett a helye, hanem azért is, mert egy öt évvel ezelőtti súlyos baleset következtében gerincbeteg lett. Később is csak olyan munkát vállalhat majd, ami könnyű, mert sokáig sem állni, sem ülni nem tud. Most azonban örömmel pakolták be a babakocsi aljába a két nagy csomagot, ami egyenként 84 pelenkát tartalmaz. Ez több mint egy hónapra elegendő mennyiség, és még három alkalommal fognak kapni belőle, ter-

mészetesen térítésmentesen. Nagy segítség ez a számukra, Jázmin ugyanis szereti a hasát, sokat eszik, így gyorsan fogy a pelenka.

– Az akciót alapos előkészítés előzi meg minden évben, hiszen fontos, hogy olyan helyre kerüljön a segítség, ahol a legnagyobb szükség van rá – mondja *Kothencz János*, a szervezet egyházmegyei koordinátora. – Az egyházmegyénkben működő 41 csoport közel ötszáz önkéntese rendszeres kapcsolatban áll a rászorulókkal, így pontosan tudják, hol vannak olyan kisgyermekes családok, ahol számottevő segítséget jelent az ingyenes pelenka juttatás. A kiválasztásban

a helyi védőnők és családsegítők segítségét kértük – az ő munkájuknak is köszönhető, hogy egyházmegyénk területén összesen 51 baba fog kapni pelenka csomagot. Ez a több, mint 10 éves múltra visszatekintő együttműködés a Drogerie Markttal nagyon fontos segítségadás a nehéz helyzetben élő fiatal pároknak. Mi pedig

igyekszünk körültekintően felhasználni a lehetőséget, arra is figyelünk például, hogy minden évben más családok részesüljenek az adományból – magyarázza a juttatás részleteit.

Éppen tőle, Kothencz Jánostól értesült a támogatásról Dzsennifer, az öt hónapos Liliána anyukája. A család a szegedi anyaotthonban él, egészen pontosan csak az anyuka és a kislány lakik ott, mert az édesapa Bács megyében dolgozik, és csak hétfőként jár haza hozzájuk. Szeretnének hamarosan albérletbe költözni, a karitás ehhez is segítséget nyújtott már nekik, a pelenka csomagoknak hála pedig fél évig erre sem kell költeniük. v. m.

Tehetségközponttá vált a szegedi divízió

Fontos döntés született született a közelmúltban a Szeged-Csanád Grosics Akadémia utánpótlás képzésének jövőjét illetően. A szegedi képzőhely a Magyar Labdarúgó Szövetség februári döntésével úgynevezett Tehetségközponttá vált.

– Nagy lépés ez az utánpótlásunkban – fogalmazott a döntéssel kapcsolatban az akadémia szakmai vezetője. Halász László elmondta, mindez egy alapos vizsgálat alapján született meg, melyet a belga Double Pass végzett el a MLSZ kérésére.

A szegedi bázis tehetségközponttá válásának háttéréhez tartozik, hogy az MLSZ most alakította ki az egész országot lefedő, megyei és régiós utánpótlásképző-centrumok hálózatát. A szövetség célja az volt, hogy segítsék a regionális tehetségközpontok szakmai és szervezeti fejlődését, illetve kialakítsák az azokban folyó munka ellenőrzésének lehetőségét és teljesítmény alapú finanszírozását. Az elnökség a Double Pass objektív visszajelzései alapján választotta ki azokat az utánpótlásműhelyeket, amelyek területi alapon segítik elő a legtehetségesebb fiatalok kiválasztását és fejlődését.

– Csongrád megyében és körzetében mi képviseljük a legmagasabb szintet. Ez persze kötelezettségekkel is jár. Egyik fő feladatunk lesz, hogy összegyűjtjük a régió tehetségeit, és a legjobb módszerekkel és szakmai stábbal

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

segítsük a fejlődésüket. Ezt egy új, és stabil lehetőségnek ítélem meg, ami segíteni fogja a térség labdarúgásának fejlődését – emelte ki Halász László.

Annak érdekében, hogy a fiatalok számára a képzőhelyek az országban mindenhol könnyen elérhetővé váljanak, megyénként jellemzően egy-egy tehetségközpontot jelölt ki az MLSZ. Egy-egy tehetségközponthoz, az ugyanazon megyében alacsonyabb szinten tevékenykedő körzetközpontokból érkeznek a játékosok. A területi alapon szervezett tehetségközpontokban főállású, képzett, ambiciózus szakemberek foglalkoznak az ifjú labdarúgókkal. Az itt dolgozó edzők feladata lesz a U15-ös korosztálynál fiatalabb gyermekek megfelelő egyéni képzése, és a legtehetségesebbek felkészítése az akadémiai szint elérésére. A legrátermettebb játékosok innen kerülhetnek majd az akadémiákra, melyekből tíz van Magyarországon.

CS. Á.

Magas az edzéslátogatottság Gyulán

FOTÓ: DÉVÉNYI ENDRE

Ezekben a hetekben is zajlanak az edzések és a bajnoki mérkőzések a Grosics Akadémia gyulai telephelyén. A gyerekek számára nem könnyű időszak ez, hiszen a járvány miatt március közepén digitális kerek között, vagyis otthon zajlik a tanulás. A játékosok egy részének nehezebb a dolga az iskolai változások miatt, de akadnak olyanok is, akiknek jól jött a digitális átállás, mert így több edzésen tudnak részt venni. – Akinek több órája volt, és ez aka-

dályozta abban, hogy minden edzésen ott legyen, annak jól jött a digitális oktatás. Nekem könnyebb, mert van olyan nap, hogy nyolc órára van, most viszont az online oktatás megoldható úgy, hogy edzésre is el tudjak jönni – számolt be tapasztalatairól Pap Botond.

A gyulai telephely szakmai vezetője, Kiss János elmondta, hogy különösen nagy gondot fordítanak a biztonságra, maximálisan betartják a járványügyi szabályokat.

Személyre szabott fejlesztésekkel segítik a gyerekeket

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató kiemelt figyelmet fordít a rábízott gyermekek fejlődésére. Ezért fejlesztő torna, állatasszisztált foglalkozás, vagy akár hidroterápia is rendelkezésükre áll a nevelőszülőknél és a lakásotthonokban élő gyerekeknek.

– A gyógypedagógiai foglalkozások biztosítása nem kötelező feladatunk, de a gyermekeink egészséges fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesnek tartom. Egyre nagyobb az igény a hátrányokkal küzdő gyermekek fejlesztésére, így nemcsak Csongrád-Csanád és Békés megyében, hanem szervezetünk teljes ellátási területén nyújtjuk ezt a szolgáltatást – hangsúlyozta *Kothencz János*, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgatója. Hozzátette, gyógypedagógusok, konduktorok, logopédu-

sok, fejlesztő terapeuták foglalkoznak a gyerekekkel, egyénileg vagy csoportosan.

A Szegeden élő *Mlinarič Marica* egyedülállóként neveli a most ötéves Brúnót, aki egy éve került hozzá. A kislít, már a megismerkedésük első hetében elvitte felmérésre a szegedi székhelyén működő gyógypedagógiai központba, ahol kiderült, a gyermeknek további vizsgálatra kell mennie a területi pedagógiai szakszolgálatához, hogy mielőbb megkaphassa a szükséges ellátást, és megkezdődjön a fejlesztése.

– Sikerként élem meg, amikor egy gyermek megtapasztalja, hogy képes a feladatot megoldani – mondja

Bakaity Anna, a szolgáltató gyógypedagógiai divízió vezetője. A szakember Brúnó kapcsán elárulta, a fiúcska figyelmét kezdetben nehezen lehetett lekötöni, nem fogadta el a szabályokat, több fejlődési területen elmaradt az életkorának megfelelő szinttől. Mára a fejlesztő foglalkozásoknak és nevelőszülő szeretetteljes gondoskodásának köszönhetően pozitív irányba fejlődött a kislít személyisége és készségei.

Bakaity Anna gyógypedagógus Viviennel

– Gyógypedagógusként legfőbb célunk a különböző képességterületek fejlesztése mellett a gyermek személyiségének kibontakoztatása és a kortársakhoz való felzárkóztatás. Ezért is nagy öröm, amikor azt tapasztalom, hogy egy gyermek „utoléri” csoporttársait és nem kell többet foglalkozásra jönnie – részletezte a gyógypedagógus.

A foglalkozások mellett rendkívül fontos a nevelőszülőkkal és gyermekvédelmi gyámokkal folytatott folyamatos konzultáció a gyermek állapotáról. Megismertjük a nevelőszülőkkal azokat a módszereket, játékokat, amelyeket otthon ők is alkalmazhatnak. Ezért a segítségért hálás *Bohrné Szűcs Marianna*, aki egy levélben köszönte meg a Szent Ágota támogatását.

HAJÓ EDINA

Segítségünkre siettek

Jelenleg egy gyermeket gondozunk a sajátjaink mellett. Vivien egyhónapos korában, több mint hét éve került hozzánk és lett a családunk része. Elég korán felismertük, hogy fejlődése sajnos elmarad a kortársaihoz képest. Később kezdett el forogni, járni, mászni egyáltalán nem is mászott. Szerencsére a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató hamar a segítségünkre sietett, így már másfél éves korában megkezdték a fejlesztést. Ezek a fejlesztő foglalkozások igazodnak az ő fejlődési szintjéhez, életkorához: így először mozgásterápiára jártunk, amit később felváltott a gyógypedagógiai fejlesztés és mellette logopédus segítségét is igénybe vehettük. Nagyon sokat kö-

szönhetünk a szakembereknek: rengeteg ötletet, tanácsot kaptunk, hogy hogyan és milyen irányban folytassuk a közös munkát.

Aztán jött a vírus, és amikor mindenki bezárkózott az otthonába, mi akkor is részesültünk fejlesztésben digitális kapcsolatokon keresztül. Sajnos ez nem pótolja a személyes kapcsolatot, cseréjén kevesebb időt tud így végigülni a kamera előtt, de így is hálásak vagyunk, hogy nem vagyunk egyedül, van, aki segít gyermekünknek.

Úgy gondolom, hogy a többi nevelőszülő nevében is mondhatom: köszönjük Ágotát!

BOHRNÉ SZÜCS MARIANN
NEVELŐSZÜLŐ

Kulturális mozaik

Színház a vírushelyzet idején

A bezárt ajtók mögött is folyik a munka Szeged színházaiban. A repertoár bővítése, folyamatos próbák, streamelt előadások mellett folyamatosan keresik a létezés lehetőségeit. Új darabokkal készülnek, hogy „hatalmas berobbanással” indulhassanak, amint lehet. Mindegyik színházigazgató azt fogalmazta meg, az élő színház nem tudja helyettesíteni egy digitális közvetítés, a színház a színész és a néző itt és most-ban megélt izgalmas találkozása, a játék pedig közösen megélt élmény.

Kancsár Orsolya, a Szegedi Pince-színház igazgatója a stúdiószínház útkereséséről beszélt. A nézőkkel való kapcsolattartás fenntartására

színészeik és gyermekszereplőik heti rendszerességgel hangjátékokat. Az érdeklődő iskolák emailben (*pince-szinhaz@invitel.hu*) kérhetik az ingyenes, az irodalomórának új szint adó hangjátékokat. Közben folynak a próbák, négy darabbal is készülnek a vágyott nyitásra.

A Kövér Béla Bábszínház igazgatója, *Kiss Ágnes* is a kapcsolattartás fontosságára teszi a hangsúlyt:

– Szeretnénk megmutatni, mi zajlik a bezárt ajtók mögött.

A színház Facebook-oldalán folyamatosan játékos és informatív tartalommal jelentkeznek. Társasjáték, kvíz, puzzle mellett szakmai könyvtár összeállításával segítik a bábművészet megismerését. Várják a szabadtéri programokat, új darabbal készülnek

a hivatását – légy jó boszorkány – félreértő kis boszorkány kalandja, aki csupa jó dolgot cselekedve igyekszik megfelelni az elvárásnak.

A Szegedi Nemzeti Színház februárban csatlakozott a streaming szolgáltatást nyújtó színházakhoz. Márciusban két népszerű előadást tűztek műsorra. Húsvétra készülve a Szegedi Kortárs Balett és a Nemzeti Táncszínház közös produkciója, a *Stabat Mater* volt látható online közvetítésben, mely megidézve a kereszt előtt álló Szűz Máriát, a gyermekét elvesztő mindenkori anya fájdalmának állít emléket.

Elkapni a valóságot

A Dugonics Társaság Szeged legrégebbi, ma is működő civil egyesülete a vírusidőszakban az online térbe helyezett előadásokkal, felolvasásokkal nyit az érdeklődők felé. Ebben a félévben az irodalmat állították a középpontba *Írók, költők Szegedről* címmel. A második alkalmuk vendége *Szilasi László* író, irodalomtörténész, az SZTE Magyar Irodalom Tanszékének vezetője volt. A József Attila-díjas író teljes életművét átfogó beszélgetésben az SZTE Klebelsberg Kuno Könyvtárának főigazgató-helyettese, *Kokas Károly* kérdezte.

Irodalom és valóság, témaválasztás, történelemhez való viszony, a saját írói hang megtalálása kérdések mentén tekintették át az öt megjelent és a hatodik készülő regényből álló életművet. *Szilasi László* 2010-ben jelentkezett első, *Szentelek hárfája* című regényével. Az akkor negyvenes éveiben járó író vallja, az alkotó lassan jut el saját hangjához, szüksége van élettapasztalatra, érettségre az íráshoz.

– Soha nincs az az érzésem, hogy elkaptam a valóságot. Jó kérdéseket feltenni, az „anyagot” jól megírni – ebből születik az irodalom – fogalmazta meg műveire visszatekintve.

T. É.

A 3 emeletes mesekönyv

Digitális Színházterem elnevezéssel minden héten elérhetővé tesznek Youtube-csatornájukon régebbi és közelmúltban játszott darabokat. Mint beavatószínház, ifjúsági és kortárs műveket feldolgozó előadások szerepelnek kínálatukban. *Tíz perc rádiószínház* címmel általános iskolákat szólítanak meg. A magyar klasszikus és kortárs irodalom gyerekek által könnyebben befogadható írásaiból, mesékből és novellákból készítene

a nyitásra. Lehetővé tették a streamelést, havonta két alkalommal látható előadásuk. *Darvasi László* érzékeny tollal megírt *3 emeletes mesekönyv* nemcsak a gyerekeknek lehet színházi élmény. Az életünk problémáit felvető mű számos kérdést tesz fel, és ad témát gyerek-szülő beszélgetéshez. *Otfried Preussler* műve, *A kis boszorkány* a bábszínház feldolgozásában szegedivé vált. A *Boszorkányszigetre* átültetett történetben elevenedik meg

Női szereplők a liturgikus szolgálatokban

Ferenc pápa idén január 10-én kelt Spiritus Domini (Az Úr Lelke) című apostoli levele egyházzogilag is lehetővé teszi, hogy a nők intézményes keretek között vehessenek részt a liturgikus szolgálatokban.

Ferenc pápa saját kezdeményezésére kiadott intézkedése (motu proprio) elrendeli, hogy a nők is állandó, intézményesített formában láthassanak el bizonyos liturgikus feladatokat. „Azokat a világi hívőket, akik a püspöki kar határozatában megszabott életkorral és adottságokkal rendelkeznek, az előírt liturgikus szertartással, tartós jelleggel fel lehet venni a lektori és az akolitusi szolgálatra” – hangzik az Egyházi Törvénykönyv új megfogalmazása, amelyből a Szentatya a „férfi” megjelölést törölte el. Az egyházfő rámutatott, hogy a közös szolgálat a keresztség szentségében elnyert királyi papságban gyökerezik.

A lektor (felolvasó) feladata a liturgiában az evangélium kivételével az olvasmányok olvasása. Az akolitus alapvetően az oltár körül teljesít (ministránsi) szolgálatot, de három feladat ellátására kap megbízást: közösség építésre, igeliturgia vezetésére és áldoztatásra.

Maga a tény, hogy a liturgiában a nők és a lányok is aktívan szerepet vállalnak, természetesen nem új keletű dolog, ez ma már a világ számos egyházi közösségében a püspökök által engedélyezett gyakorlatnak számít. Mostanáig azonban mindezt érvényes intézményi felhatalmazás nélkül, csak ideiglenes jelleggel és szükség esetén gyakorolhatták.

A pápa döntését üdvözlölte a női szerzetesrendek legfőbb előljáróinak nemzetközi egyesülete (UISG), amely „az

egyházat jellemző dinamizmusra adott válaszként” értékelte a lépést. Az egyesület közleményében kiemelte, hogy az intézkedés mindazon nők szolgálatának az elismerését is jelenti, akik ez idáig az egyházban ilyen feladatokat elláttak.

Az egyházfő döntését szintén örömmel fogadta *Urban Federer OSB*, a svájci Einsiedeln bencés monostorának apátja, a svájci püspöki kar liturgikus bizottságának elnöke. A főpap szerint bár a svájci katolikus egyház vonatkozásában nem jelent nagy változást ez a rendelkezés, mégis „a világegyház számos részének kérésére válaszolt Ferenc pápa”. Az apát reményét fejezte ki, hogy az intézkedés „még több férfit és nőt ösztönöz arra, hogy tevékenyen vegyenek részt az egyházi szolgálatokban”.

– A mai nap örömmünnepe a nők számára – nyilatkozta *Giulia Paola De Nicola* szociológus a SIR olasz katolikus hírügynökségnek a pápai döntés nyomán. Hozzátette: – Ez egy igazi ütés az üvegplafonra, amellyel a nők a mai napig szembesülnek a társadalomban és az egyházban. Rámutatott, hogy a Szentatya pápasága kezdete óta kiemelt témaként kezeli a világi hívők szolgálatának új formáit. Elismerte ugyanakkor, hogy egyesek a hagyományok megsértésének tekinthetik a lépést.

Angelo Lameri, a római Pápai Lateráni Egyetem liturgika professzora szerint a módosítás csalódást jelenthet azok számára is, akik a nők pappá szentelésének ötletét támogatják, hiszen Ferenc pápa a *Luis F. Ladaria* bíborosnak, a Hittani Kongregáció prefektusának címzett levelében, amelyben a döntését megindokolta, utalt Szent II. János Pál pápa szavaira, aki szerint „a szolgálati papság tekintetében az egyház semmilyen módon nem rendelkezik azzal a képességgel, hogy a papi rend szentségét a nőknek adja”. Lameri hangsúlyozta azonban, hogy nem szabad alulértékelnünk a jelen rendelkezés hosszú távú hatásait.

TI

Mindennap imádkozott Kossuthért Nyáry Ferenc plébános

„Izzó magyar szívvel”

Március a magyar szabadságvágy emlékezetének ideje, hiszen az 1848. március 15-én kitört pesti forradalom és az azt követő szabadágharc eredményei – a bukás ellenére is – tovább éltek, és a modern polgári Magyarország alapjait képezték. Erre az eseménysorozatra emlékezve idézzük föl a szegedi Nyáry Ferenc plébános alakját, aki a város egyik befolyásos polgáraként 1848/49-ben a forradalom törekvései mellé állt, mindennap imát mondott Kossuth Lajosért, s nevével Móricz Zsigmond egyik regényében is találkozhatunk.

Nyáry Ferenc 1799. július 31-én született Szegeden. Szülei Nyáry Antal és Zombori Erzsébet voltak. Elemi és középiskolai tanulmányait, valamint filozófiai stúdiumait szülővárosában végezte. A csanádi egyházmegye pappnövendékeként Temesvárott hallgató teológiát. Kőszeghy László püspök 1822. augusztus 22-én szentelte pappá. 1833. október 18-án Szeged város tanácsa rókus lelkésszé választotta. Plébániáját 1833. november 13-án vette át, de ünnepélyes beiktatására csak 1834 áprilisában került sor. Szeged-rókusi plébánossága elején, 1833. november 24-én szentelték föl Szeged Rókus városrészének új templomát, amelyet Vedres István szegedi mérnök tervezett. A szép új templomban azonban kevés liturgikus öltözet állt a papok rendelkezésére. Ezért Nyáry 1834 decemberében több mint hatszáz forintért egyházi ruhákat vásárolt. 1834 végén négyszáz forinttal támogatta az idős papok csanádi egyházmegyei segélyalapját. 1838-ban adományokat gyűjtött a nagy pesti árvíz károsultjainak, 1841-ben pedig saját temetőt vásárolt a rókus híveknek. 1845-ben – a szegedi tanács támogatásával – háromszáz forint értékben az új templomba Szentsírt készíttetett

Móricz Zsigmond *Rózsa Sándor öszszevonja a szemöldökét* (1942) című

regényében az Alföld, a Délvidék és Szeged 1848/49. évi történetéről is írt. A könyv Szaladás című fejezetében a szerb fölkelők támadásáról, a szegedi polgárok tőlük való félelméről olvashatunk. Szeged város vezetősége riadtan kért katonai segítséget és védelmet Kossuth Lajostól. Kossuth gúnyos hangnemben válaszolt a szegedi polgároknak, nem értette ugyanis, hogy Szeged és Vásárhely százezer fős lakossága hogyan ijedhet meg hétezer – Móricz szavaival – „mezítlábas ráctól”?

A levél megdöbbenést keltett a városban. Móricz Zsigmond így írt erről: „A Kossuth levele nagy meglepetés. Eddig Nyáry Ferenc alsóvárosi plébános mindennap elmondta könyörgését Kossuth Lajosért, az új Megváltóért.”

Móricz Zsigmond ugyan rosszul tudta, hiszen Nyáry nem alsóvárosi, hanem rókus plébános volt, az azonban bizonyos, hogy Kossuth Lajos nevét naponta – a szentmise után – nyilvános imába foglalta.

Nyáry 1848 őszén – az akkori egyházi előírások ellenére – bajuszt, szakállt növesztett, részt vett a nemzetországgyakorlatain. Szeged város közgyűlése 1848-ból való egyik jegyzőkönyvében olvashatjuk a következőket: „A lelkészeknek legszentebb hivatásuk a népet hazánk zaklatott állapotában a körülményekről népszerűen felvilágosítani, s a haza mentésére intézett kormányrendeletek minél pontosabb teljesítésére hathatósan felhívni, áldozatra és tetterre buzdítani.”

Nyáry Ferenc a radikális papsághoz tartozott, aki az 1840-es években, valamint a forradalom és szabadságharc idején kiállt a magyarság és a nemzeti függetlenség mellett. Követelte az egyház liberális szellemű átszervezését, s ezzel a rókus polgárok között nagy népszerűségegre tett szert. 1849 augusztusának első napjaiban – a magyar kormánnyal együtt – Nyáry és káplánja, Szücs János is elhagyta Szegedet. Makón Róka József helynöknek jelentette, hogy állomás helyét kénytelen volt elhagyni, s a rókus hívek lelki ellátásával Magyar Ferenc egri egyházmegyei papot bízta meg. Magyar Ferencnek a püspöki hivatal megadta a joghatóságot, s ezzel a plébániát ideiglenesen betöltötte.

Nyáry néhány nappal később, 1849. augusztus 18-án Sarkadon kolerában meghalt. A szeged-rókusi plébánia történetírója, a későbbi címzetes püspök Jászai Géza mintegy fél évszaddal később azt írta, hogy Nyáry Ferenc „az 1848/49-ik évi időknek egy rokonszenves szegedi alakja, ki izzó magyar szívvel vett részt e mozgalmas idő minden szegedi küzdelmében.”

MIKLÓS PÉTER

Régi békési népszokások

Sokkal inkább befelé fordulva, Istenre figyelve élt a régebbi korok embere, mint a mai, s ez a böjti, húsvéti szokásokban is megmutatkozott – mondta Harangozó Imre hit-tanár, néprajzkutató, aki újkígyósiként a régi békési, csanádi hagyományokról beszélt. Kiemelte, ma is érdemes lenne követni azt a szemlélődő gondolkodásmódot, melynek középpontjában a hit állt.

Évtizedekkel ezelőtt a többségében római katolikus Újkígyóson nagyon szigorúan, sokan szinte kenyéren és vízen böjtöltek 40 napon át, csak vasárnapokon tettek kivételt. – A módosabb családoknál két edénysor volt, az egyik soha nem látott zsírt, azt csak a böjti időszakban használták. Kisgyermekként magam is láttam, hogy a középparaszti családokban, amilyen a miénk is volt, hamvazószerdán kiforrázták az edényeket, hogy a zsír emléke se maradjon meg benne – mondta Harangozó Imre. A böjt nemcsak testi, talán inkább valamiféle lelki megújulást jelentett.

– Ennek fontos eszköze volt a szentolvasó. Emlékszem azokra az idős asszonyokra, akik még utcán járva is kezükben tartották, morzsolták a rózsafüzért. Ha kézbe vesszük, látjuk, hogy szinte minden rajta van, ami az ember istenkapcsolatához tartozik, Krisztus keresztyje áll a középpontban – mondta a néprajzkutató.

Ehhez kapcsolódva beszélt arról, hogy Moldvától az Őrvidékig elképesztő mennyiségű magyar nyelvű archaikus imádságot jegyeztek le. Ezek gyűjtésében és a műfaj meghatározásában jelentős részt vállalt az éppen száz esztendeje született Kossuth-díjas néprajzkutató, *Erdélyi Zsuzsanna*, aki Harangozó Imre munkásságára is nagy hatást gyakorolt.

Persze a mindenkori ifjúság a szigorú nagyböjti időszak alatt is kereste a vidámság lehetőségét, legalábbis erre is van példa. Eleken például a helyi németek körében élt, sőt, részben ma is él az a szokás, melyet böjttörésnek hívnak.

– Én egy Eleken, 1920-ban születtem, a rokonságomhoz tartozó asszonytól, Harangozó Béláné Ruck Teréziától jegyeztem le ezt a hagyományt. Ő mondta el, hogy fiatal korában a hamvazószerdá utáni harmadik szerdán, a legények tojást és bort gyűjtve végigjárták a lányos házakat. Egy szalmából készült, régi ruhákkal felöltöztetett babát is vittek magukkal. „*Haind is mita in dr fasta, Trecht mir ti putza ivrs wasr. Ar raus...*” – mondták, ami azt jelenti: „*Ma van böjt közepe, Átviesszük a babát a vízben. Adjatok ki tojásokat!*” Fontos, hogy az adománygyűjtők sohasem léptek be a kapun, ha a gazda, vagy inkább a lánya meghalotta az éneküket, adományaikat az ablakon át nyújtották ki. Rézi néni arra is emlékezett, hogy volt, ahol kifejezetten elutasították a fiúkat, ott bizony jól megdobálták a házat tojással – fogalmazott Harangozó Imre.

FOTÓ: DÉVÉNYI ENDRE

Harangozó Imre néprajzkutató egy régi rózsafüzért mutat

A sok tojást azután kifűjték, felfűzték s a templom melletti artézi kutat díszítő „Rézi”-nek nevezett szobor nyakába akasztották.

– Sokáig számomra sem derült ki, miért is teszik ezt. Csak annyit tudtak, hogy a szokást még frankföldi őshazájukból hozták. A néprajzi irodalomban sem bukkan-tam különösebb magyarázatra – vetette föl Harangozó Imre, aki aztán a moldvai magyaroknál jött rá arra, miért is tették ezt a tojásokkal. A válaszból egy gyönyörű természetű kép bontakozik ki.

– Ott a piros tojást nem húsvétra, hanem az azt követő fehérvasárnapra írták meg, és úgy tartották, hogy a hagyományjal festett veres tojás héját nem szabad szemétkébe vetni, hanem a patakba kell beledobni, az viszi a folyóba. Az azután a folyamba, a tengerbe, a tengerben pedig vannak vízi leányok, akik szerzik a szebbnél szebb énekeket, és veszik számát, amikor odaér a pirosra festett tojáshej, hogy Krisztus Urunk érettük is meghalt, s kezdenek szépen énekelni. Mindez mutatja, hogy a világ egésze szervesen összetartozik, és szép magyarázattal szolgál egy ősi, csodás rendről, mely összeköti a világ vizeit – fogalmazott a néprajzkutató.

Húsvét hajnalán több településen, így Újkígyóson, Csanádapácán is szokásban volt, hogy Krisztus keresésére indultak. Ilyenkor kora hajnalban – szinte az egész falu – kiment a temetőbe, a Kálváriához, és gyertyák fényénél elimádkozták a kereszttutát úgy igazítva, hogy az utolsó stációt már a napfölkelte kövesse. A húsvéti napfény első sugarainál azután fölzúgott az ének: „*Föltámadt Krisztus e napon / Alleluja! Hála légyen az Istennek...*”

CSISZÉR ÁRON

Kocsis Fülöp metropolita érsek tartotta a Szent Liturgiát húshagyó vasárnap Makón

A helyi közösség tagjaival együtt emlékezett meg február 7-én húshagyó vasárnap ünnepéről Kocsis Fülöp metropolita érsek Makón, ahol a Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportja működésének jubileumi, 30. esztendejét is megnyitotta. Az eseményről a Makó Híradó számolt be. Kocsis Fülöp a reggeli istentiszteletet mutatta be Makón, majd a Szent Liturgián tanítást is adott.

– Jézus az, akit fel kell ismernünk az életünkben és a másik emberben. Arra szól a meghívásunk a földi életben, hogy jót tegyünk, és az ő arcát keressük. Böjtölésünkben az a fontos, hogy kiért vagy miért végezzük. Ha lemondunk valamiről, az mindig Jézusért történjen, így végig a jelenlétében élhetünk – hangsúlyozta Kocsis Fülöp. Az ünnepi alkalmat a Máltai Szeretetszolgálat makói csoportjának szándékaiért ajánlották fel. Az érsek-metropolita a szertartást követően Bíró István parókust elkísérte annak másik szolgálati helyére, Gyulára is.

Apor Vilmosra emlékeztek Gyulán

A gyulai Boldog Apor Vilmos Óvodában február utolsó hete rendszerint a megemlékezésről szól. A katolikus

óvodában a gyerekek ebben az időszakban minden nap más és más feladat és játék segítségével ismerkedhetnek meg az egykori gyulai plébános, vértanú győri püspök életútjával. A pedagógusok a foglalkozások és más programok során igyekeznek azokat az értékeket közvetíteni a gyerekek felé, melyeket Apor Vilmos is képviselt. Ebben óriási segítség az óvodapedagógusok által mutatott példa.

– A témahét utolsó napja is Apor Vilmosról szólt, ekkor ünnepi keretek között emlékezünk meg az egykori püspökről. Ezt a programot legtöbbször szülők és más vendégek részvételével rendeztük meg, de 2021-ben a járványhelyzet miatt sajnos csak szűk körben zajlott. Nagycsoportos

óvodásaink az intézményünk bejáratánál található Apor-emlékfalnál énekekkel és versekkel készültek a megemlékezésre – részletezte a programot Flender Beáta óvodavezető.

Az 1892. február 29-én született Boldog Apor Vilmos születésnapja alkalmából a „Mi templomunk” címmel gyermekrajz-kiállítást is rendeztek, többen pedig a városban található Apor-szobornál virágokat és koszorúkat helyeztek el.

Bálint Sándor-vetélkedőt hirdetett a Szeged-Csanádi Egyházmegye

Egy kreatív projekt munkából, vagyis prezentáció készítésből, egy játékos feladatsorból és egy, a tervek szerint személyes jelenléttel megrendezendő döntőből áll a Szeged-Csanádi Egyházmegye Katechetikai Irodája által szervezett Bálint Sándor vetélkedő. A versenyt három korosztályban hirdették meg, külön adnak számot tudásukról az általános iskolás 5–6., valamint 7–8. évfolyamos diákok és a középiskolások. A feladatok megoldása kapcsán nagy hangsúlyt kap a néprajztudós élete, munkássága, a hozzá kapcsolódó történelmi események, hagyományok és néprajzi vonatkozások felkutatása. A program célja az, hogy egy olyan, közös utat járjanak be a fiatalok, melyen megis-

merhetik Bálint Sándor hitvalló életének példáját, másrészt akár folytathatják is az ő szellemi örökségét. A döntőbe jutó csapatok egy szege-di élménynapon vehetnek részt, mely során látogatást tesznek majd többek között az alsóvárosi tájházban, a ferences templomban és kolostorban, valamint a dőmban.

2020 fát ültetnek el az egyházmegyében

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája március 1–április 30. között rendezi meg a *Tesz-Vesz Tavasz* elnevezésű hagyományos, önkéntes programját. Az akció célja, hogy a jelentkezők a Szeged-Csanádi Egyházmegye 990. évfordulója, valamint a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus 2020 alkalmából 2020 fát ültessenek az egyházmegye területén. Az emlékfültetési alkalomra olyan plébániai közösségek, hittancsoportok, iskolák, családok, közösségek jelentkezé-

sét várják, amelyek fontosnak tartják a tiszta, zöld és élettel teli környezetet. A fültetés helyszíne lehet iskolaudvar, közterület, plébánia udvar, templomkert, családi ház udvara és előkertje, valamint külterület is.

Boldog Apor Vilmos inge érkezik Pusztamérgekre

A vértanú Boldog Apor Vilmos püspök halálakor viselt ingének egy darabja kerül hamarosan a megújuló pusztamérgei Nagyboldogasszony-templomba. A felújítás üteme előreláthatólag hűvökre teszi lehetővé, hogy a templom egy részét újra használatba vegyék a hívek. Tavaly novemberben kezdődött el a műemlékvédelem alatt álló templom felújítása. A templombelsőben már elkezdtek az aljzattörést, jelenleg a betonozás zajlik. Megtörtént az épület belső szigetelése, és a külső vakolat leverése is folyamatban van. A tető felújítá-

sával hamarosan végeznek a szakemberek.

A felújítás mellett ereklyével is gazdagodik a plébánia. *Negyela Zoltán* plébános elmondta, a kánonokban szerepel, hogy lehetőség szerint minden templom rendelkezzen valamilyen szent ereklyével. A pusztamérgei plébános a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnökéhez, Veres Andrásához fordult, és levélben kérte őt arra, tisztelje meg a pusztamérgei plébániát egy Boldog Apor Vilmos-ereklyével.

A plébános úgy fogalmazott, a relikvia tulajdonképpen félig-meddig hazaérkezik, hiszen Apor Vilmos Gyulán töltötte életének nagyobb részét, ott volt káplán, később plébános, és ott szentelték püspökké is.

– Mivel az egyházmegye egyik határa Gyula, a másik Pusztamérge, így a két végpontot összefogná Boldog Apor Vilmos személye, illetve tiszteletének kultusza – mesélte, amikor arról kérdeztük, miért éppen Apor Vilmos-ereklyét hoz Pusztamérgekre.

Minden adományforint kettőt ér!

Támogassa Ön is a Szeged-Csanádi Egyházmegye közszolgálati és karitatív tevékenységét!

Olvasóink minden adományként felajánlott egy forintja mellé még egyet tesz az OTP Bank. A pénzügyintézet vállalta, hogy megduplázza az egyházmegyénk támogatására eljuttatott adományokat.

Az adományokat gyűjtő folyószámla száma: **11735005-20559850**

otpbank

Az adománygyűjtésben részt vevő OTP bankfiókok listája:

Békés megye

Battonya, Fő u. 86.
Békés, Széchenyi tér 2.
Békéscsaba, Szent István tér 3.,
Andrássy út 37-43. (Csaba Center)
Csorvás, Rákóczi u. 12.
Déaványa, Árpád u. 32.
Elek, Gyulai út 5.
Füzesgyarmat, Szabadság tér 1.
Gyomaendrőd, Szabadság tér 7.
Gyula, Bodoky u. 9.
Medgyesegyháza, Kossuth Lajos tér 21/a
Mezőberény, Kossuth Lajos tér 12.
Mezőhegyes, Zala Gy. ltp. 7.

Mezőkovácsháza, Árpád utca 177.
Nagyszénás, Hősök útja 11.
Orosháza, Kossuth Lajos u. 20.
Sarkad, Árpád fejedelem tér 5.
Szarvas, Kossuth Lajos tér 1.
Szeghalom, Tildy Zoltán u. 4–8.
Tótkomlós, Széchenyi u. 4–6.
Újkígyós, Kossuth Lajos u. 38.
Vésztő, Kossuth Lajos u. 72.

Csongrád megye

Csanádpalota, Kelemen László tér 10.
Csongrád, Szentháromság tér 2-6.
Hódmezővásárhely, Andrássy út 1.

Kiskundorozsma, Negyvennyolcas u. 3.
Kistelek, Kossuth u. 5-7.
Makó, Széchenyi tér 14-16.
Mindszent, Köztársaság tér 11.
Mórahalom, Szegedi út 3.
Ruzsa, Alkotmány tér 3.
Szeged, Takaréktár u. 7.,
Aradi vértanúk tere 3., Vértói út 1.
Szentés, Kossuth Lajos u. 26.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Kunszentmárton, Kossuth Lajos u. 2.
Mezőtúr, Szabadság tér 29.
Túrkeve, Széchenyi utca 32-34.

Az emmauszi tanítványok

„Aznap ketten közülük egy Emmausz nevű helységbe mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádium távolságra volt, s beszélgettek egymással mindarról, ami történt. Miközben beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. De a szemüket akadályozta valami, hogy fel ne ismerjék. Megszólította őket: »Miről beszélgettek egymással útközben?« Ők szomorúan megálltak. Az egyik, akinek Kleofás volt a neve, azt felelte: »Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?« Ő megkérdezte tőlük: »Micsoda?« Azt felelték: »A Názáreti Jézus esete, aki tettben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt. Hogy hogyan adták őt a főpapok és főembereink halálos ítéletre, és hogyan feszítették meg őt. Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. Azonfelül ma már harmadik napja, hogy ezek történtek. De néhány közülünk való asszony is megzavart bennünket, akik hajnalban a sírnál voltak, s mivel nem találták a testét, visszajöttek azzal a hírrel, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt mondták, hogy él. Társaink közül néhányan a sírhoz mentek, és úgy találták, ahogy az asszonyok mondták, de őt magát nem látták.«

Erre ő azt mondta nekik: »Ó, ti oktalanok és késedelmes szívűek arra, hogy elhiggyétek mindazt, amit a próféták mondtak! Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe?« És kezdve Mózesen és valamennyi prófétán, mindent megmagyarázott nekik, ami az Írásokban róla szólt. Mikor odaértek a faluhoz, ahová mentek, úgy tett, mintha tovább akarna menni. De marasztalták: »Maradj velünk, mert esteledik, és lemenőben van már a nap!« Bement hát, hogy velük maradjon. Amikor asztalhoz ült velük, fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték, de ő eltűnt a szemük elől. Ők pedig így szóltak egymáshoz: »Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, és feltárta előttünk az Írásokat?« Még abban az órában útra keltek, és visszatértek Jeruzsálembé, ahol egybegyűlve találták a tizenegyet és a velük levőket. Azok elmondták: »Valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak!« Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és azt, hogy hogyan ismerték fel őt a kenyértöréskor.»